

2017/2275(INI)

18.4.2018

STANOVISKO

Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť

pre Výbor pre zahraničné veci

k téme Smerom k vonkajšej stratégii EÚ zameranej proti manželstvám v útľom
veku a núteným manželstvám – ďalšie kroky
2017/2275(INI)

Spravodajkyňa výboru požiadaneho o stanovisko: Daniela Aiuto

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pre práva žien a rodovú rovnosť vyzýva Výbor pre zahraničné veci, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

- A. keďže detské manželstvá, manželstvá v útľom veku a nútené manželstvá¹ sú porušením ľudských práv, ktoré sú zakotvené v rôznych medzinárodných normách, ako sú Pekinská deklarácia a akčná platforma, akčný program Medzinárodnej konferencie o populácii a rozvoji a Dohovor OSN o súhlase pre manželstvo, najnižšom veku pre uzavretie manželstva a registrácii manželstiev, a ktoré patria medzi základné zásady Európskej únie ako priestoru bezpečnosti, slobody, spravodlivosti a ľudských práv vrátane práv žien a dievčat; keďže detské manželstvá, manželstvá v útľom veku a nútené manželstvá vedú k ďalšiemu porušovaniu ľudských práv, ktoré má neúmerný vplyv na ženy a dievčatá a je prekážkou sociálno-ekonomického rozvoja;
- B. keďže napriek záväzkom na medzinárodnej, vnútroštátnej a regionálnej úrovni sú detské manželstvá, manželstvá v útľom veku a nútené manželstvá celosvetovo aj naďalej rozšírené, pričom podľa odhadov OSN sa týkajú takmer 700 miliónov žien a 150 miliónov mužov, ktorí žijú v nútených manželstvách, ktoré boli uzavreté pred tým, než dosiahli plnoletosť; keďže manželstvá v útľom veku sú naďalej problémom, ktorý má neprimeraný vplyv na nepľnoleté a mladé dievčatá; keďže zrušenie detských manželstiev by bolo strategickým spôsobom podpory práv žien a posilnenia ich postavenia;
- C. keďže opakovane sa preukázalo, že manželstvá v útľom veku alebo detské manželstvá negatívne vplyvajú na dievčatá a ženy, ich deti a ich komunity a spôsobujú im ujmu; keďže detské manželstvá, manželstvá v útľom veku a nútené manželstvá veľmi často vedú k predčasnemu ukončeniu školskej dochádzky, čím dievčatá a ženy prichádzajú o svoje základné práva a zvyšuje sa pravdepodobnosť, že sa stanú obeťou rodovo motivovanej a pretrvávajúcej chudoby, a keďže kvôli tomu, že nemajú prístup k vzdelaniu a v budúcnosti ani k platenému zamestnaniu, hrozí im chudoba teraz aj v budúcnosti;
- D. keďže každý rok na svete porodí dieťa 16 miliónov dievčat vo veku od 15 do 19 rokov, pričom najmenej milión dievčat sa stane matkou pred dosiahnutím veku 15 rokov; keďže 95 % detí mladistvých sa narodí v rozvojových krajinách, pričom deväť z desiatich týchto narodení sa vyskytne v manželstve alebo vo zväzku, a každoročná príčina úmrtia približne 70 000 mladistvých v rozvojových krajinách súvisí s tehotenstvom a pôrodom²;
- E. keďže štúdie preukazujú silnú súvislosť medzi detskými manželstvami a predčasným pôrodom; keďže manželstvá v útľom veku a nútené manželstvá majú vážne následky na sexuálne a reprodukčné zdravie a práva žien a dievčat vrátane neželaných tehotenstiev z

¹ Definované ako „manželstvo uzatvorené bez slobodného a platného súhlasu jedného alebo oboch manželov, alebo pred dovŕšením veku 18 rokov“ podľa Dohovoru OSN o súhlase pre manželstvo, najnižšom veku pre uzavretie manželstva a registrácii manželstiev zo 7. novembra 1962 a rezolúcie Parlamentného zhromaždenia Rady Európy č. 1468 (2005) o nútených manželstvách a manželstvách maloletých.

² „Motherhood in Childhood. Facing the challenge of adolescent pregnancy.“ (Materstvo v detskom veku. Výzva zvaná tehotenstvo mladistvých), NFPA, 2013.

dôvodu nízkej úrovne plánovaného rodičovstva a sexuálneho vzdelávania a predstavujú vážne ohrozenie fyzického a duševného zdravia žien a dievčat tým, že výrazne zvyšujú riziko tehotenstva v útlom veku, častých tehotenstiev alebo nežiadúcich tehotenstiev, úmrtnosti a chorobnosti matiek a novorodencov, genitálnej fistuly a sexuálne prenosných infekcií vrátane HIV, a keďže komplikácie v tehotenstve a pri pôrode sú hlavnou príčinou úmrtí dievčat vo veku od 15 do 19 rokov a u detí, ktoré sa narodili dospievajúcim matkám, hrozí o 50 % vyššie riziko úmrtia v prvých dňoch po narodení;

- F. keďže každých sedem sekúnd dôjde na svete k uzavretiu manželstva medzi dievčaťom mladším ako pätnásť rokov a mužom, ktorý je od nej často oveľa starší; keďže v prípade, že počet detských neviest bude aj naďalej rásť súčasným tempom, stúpne podľa odhadov v roku 2030 počet žien vydatých vo veľmi nízkom veku na 950 miliónov a v roku 2050 dosiahne ich počet 1,2 miliardy¹;
- G. keďže pri manželstvách uzavretých pred dosiahnutím veku 18 rokov sa zvyšuje pravdepodobnosť domáceho násillia; keďže detské nevesty sú často obeťami násillia, pretože veľké vekové rozdiely ešte prehľbujú nerovnováhu moci medzi dievčatami a ich oveľa staršími manželmi;
- H. keďže hlavnými príčinami detských manželstiev, manželstiev v útlom veku a nútených manželstiev sú hlboko zakorenené rodové nerovnosti a stereotypy, škodlivé praktiky, vnímanie, zvyky a diskriminačné normy; keďže sa tým zvyšuje riziko, že ženy a dievčatá budú počas svojho života vystavené diskriminácii a rodovo motivovanému násilliu;
- I. keďže vzdelávanie patrí medzi najúčinnjšie spôsoby, ako predísť manželstvám v útlom veku a núteným manželstvám a pomôcť ženám a dievčatám prijímať rozhodnutia na základe úplného poznania súvisiacich následkov pre ich život; keďže vzdelávanie dievčat pripravuje na prácu a živobytie, zvyšuje ich sebavedomie a ich postavenie v domácnostiach a komunitách a dáva im väčšie slovo pri rozhodovaní, ktoré ovplyvňuje ich život², čím sa znižuje pravdepodobnosť detského manželstva a odsúva tehotenstvo;
- J. keďže stále sa znásobujú obavy v súvislosti s manželstvami v útlom veku a nútenými manželstvami v oblastiach zasiahnutých konfliktmi; keďže niektoré útočné a extrémistické skupiny majú tendenciu túto praktiku obhajovať, čo má výrazný vplyv na zdravie a blaho žien a dievčat;
- K. keďže detské manželstvá sú v niektorých tradíciách a kultúrach hlboko zakorenené, ale žiadna kultúra ani náboženstvo nemôže takéto praktiky ospravedlňovať, najmä ak sú v stávke ľudské práva a práva detí; keďže v mnohých komunitách, kde sú manželstvá v útlom veku bežné, majú muži väčšie privilégia a dievčatá sa často vnímajú ako finančná záťaž pre ich rodiny, v dôsledku čoho zvyčajne trpia nízkou sebaúctou;
- L. keďže malé dievčatá majú právo na to, aby svoje detstvo prežili naplno, aby sa mohli

¹ Správa s názvom „Every Last Girl: Free to live, free to learn, free from harm“, ktorú 11. októbra 2016 vydala organizácia Save the children.

² „Motherhood in Childhood. Facing the challenge of adolescent pregnancy.“ (Materstvo v detskom veku. Výzva zvaná tehotenstvo mladistvých), NFPA, 2013.

hrať, využívať právo na vzdelanie a byť chránené pred násilím, fyzickou a psychickou ujmom, zneužívaním a vykorisťovaním každého druhu;

- M. keďže dievčatá, a to mladšie aj staršie, majú právo rozvíjať svoj plný potenciál ako občan, ako sa stanovuje v Dohovore OSN o právach dieťaťa;
- N. keďže manželstvá v útlom veku a nútené manželstvá samotné predstavujú prekážku rozvoja, pričom pokračujúce dohadovanie takýchto manželstiev brzdí snahu o dosiahnutie prvého až šiesteho miléniového rozvojového cieľa, najmä v oblastiach rodovej rovnosti a posilnenia práv žien a dievčat, odstraňovania chudoby, vzdelávania, úmrtnosti a zdravia matiek a detí vrátane sexuálneho a reprodukčného zdravia¹;
- O. keďže prevencia všetkých foriem násilia páchaného na dievčatách a ženách vrátane manželstiev v útlom veku a nútených manželstiev a reakcia na tieto javy patrí medzi ciele akčného plánu EÚ pre rodovú rovnosť na roky 2016 – 2020;
- P. keďže hoci nútené manželstvá sú v rozpore s právom v celej EÚ, ich presná definícia sa líši; keďže neexistencia všeobecne prijímaného vymedzenia bráni snahám o zistenie počtu nútených manželstiev v EÚ;
- Q. keďže nútené sobáše spôsobujú v EÚ naďalej obavy; keďže vo väčšine členských štátov nejde o špecifický trestný čin a ochrana sa poskytuje skôr formou kombinácie všeobecnejších trestnoprávných ustanovení, napríklad o znásilnení a únose;
- R. keďže vzhľadom na skutočnosť, že maloletá osoba vo veku do 18 rokov nemôže poskytnúť platný súhlas s manželstvom, musia sa detské manželstvá klasifikovať ako nútené manželstvá; keďže je preto poľutovaniahodné, že 144 zo 193 krajín nemá žiadne právne predpisy zakazujúce detské manželstvá;
- S. keďže mnohé prípady nútených manželstiev nie sú nahlásené alebo sa namiesto verejných orgánov nahlasujú súkromným a mimovládny organizáciám; keďže aj pri nahlásení prípadov vnútroštátnym orgánom neexistuje žiaden jednotný systém zhromažďovania údajov na úrovni členských štátov, hoci je takýto systém naliehavo potrebný;
- T. keďže detské manželstvá budú stáť rozvojové krajiny do roku 2030 miliardy dolárov²;
- U. keďže je nutné, aby vlády uznali dôležitosť boja proti manželstvám v útlom veku a detským manželstvám, ak chcú dosiahnuť ciele Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj; keďže ak by sa dievčatám pomohlo vyhnúť sa detským manželstvám a odsunúť tehotenstvo na neskôr a umožnilo by sa im navštevovať školu, získali by príležitosť zlepšiť svoje budúce zručnosti a príjmy, čo by prispelo k odstraňovaniu chudoby budúcich generácií; keďže presadzovanie rodovej rovnosti a posilňovania práv žien by zaistilo, že dievčatá budú mať rozhodovacie právomoci, pokiaľ ide o ich rodinný život a ich sexuálny a reprodukčný život; keďže odstránením detských manželstiev a manželstiev v útlom veku by sa znížila úmrtnosť dojčiat a zmiernili by sa mnohé

¹ Rezolúcia Valného zhromaždenia OSN č. 69/156 z 18. decembra 2014 o detských manželstvách, manželstvách v útlom veku a nútených manželstvách.

² Hospodárske vplyvy detských manželstiev: globálna súhrnná správa za rok 2017.

zdravotné problémy súvisiace s tehotenstvom alebo pôrodom v útlom veku;

- V. keďže vo väčšine komunit, v ktorých sa praktizujú manželstvá v útlom veku a detské manželstvá, sú ženy často obeťami procesu rozhodovania a keďže zaangažovanie a vzdelávanie vodcov komunit a žien z týchto komunit je základom pre zmenu postojov a správania v súvislosti s detskými manželstvami; keďže sú navyše potrebné právne predpisy, ktoré by manželstvá v útlom veku a nútené manželstvá postavili mimo zákon;
 - W. keďže medzigeneračná chudoba patrí medzi najčastejšie uvádzané dôvody nútenia dievčat do detských manželstiev; keďže rodičia všeobecne nevedia o rizikách tehotenstva v útlom veku, pretože nemajú znalosti o sexuálnom a reprodukčnom zdraví;
 - X. keďže v súvislosti s detskými manželstvami, podobne ako vo všetkých oblastiach boja proti násiliu páchanému na ženách, má kľúčový význam mobilizácia mužov a chlapcov, aby sa postavili proti rodovej diskriminácii a zmenili škodlivé tradičné praktiky, ktoré sú hlboko zakorenené v kultúre danej komunity;
 - Y. keďže manželstvá v útlom veku a detské manželstvá sú naďalej tabuizovanou témou, ktorá sa musí riešiť verejne, aby sa zastavilo toto každodenné utrpenie dotknutých mladých a dospievajúcich dievčat a sústavné porušovanie ich ľudských práv; keďže jedným zo spôsobov riešenia je podpora a šírenie práce novinárov, umelcov, fotografov a aktivistov, ktorí sa zaoberajú problematikou manželstiev v útlom veku;
 - Z. keďže kampane na zastavenie manželstiev dievčat a mladých žien v útlom veku nebudú úspešné, pokiaľ sa nebude akceptovať sexualita mladistvých a ich právo na prijímanie vlastných rozhodnutí o svojom tele, vzťahoch a sexuálnej aktivite; keďže mladistvým aj ich rodičom sa musia sprístupniť informácie o sexualite a spôsoboch antikoncepcie, aby sa takéto rozhodnutia mohli prijímať na základe úplného poznania faktov;
1. odsudzuje detské manželstvá, manželstvá v útlom veku, nútené manželstvá a ostatné škodlivé donucovacie praktiky, ktorým čelia ženy a dievčatá, vrátane dospievajúcich a malých dievčat v Európe a vo zvyšku sveta, pretože sú vážnym porušením ľudských práv, a v prípade, že je obeť mladšia ako 18 rokov, sú aj zneužívaním maloletých;
 2. zdôrazňuje, že detské manželstvá, manželstvá v útlom veku a nútené manželstvá sú vážnym porušením práva na slobodné vyjadrenie súhlasu;
 3. uznáva, že detské manželstvá a nútené manželstvá sa stali skutočným problémom aj v EÚ, čo si vyžaduje spoločné, rozhodné a koordinované konanie všetkých členských štátov;
 4. vyzýva členské štáty, aby aktívne odmietali uznávanie nútených manželstiev a aby obetiam poskytovali plnú podporu nezávislú od rodiny;
 5. konštatuje, že mnohí rodičia žijúci v tiesni a extrémnej chudobe v utečeneckých táboroch cítia potrebu chrániť svoje dcéry pred hrozbami sexuálneho násillia tým, že ich zosobášia so staršími mužmi; zdôrazňuje však, že EÚ a jej členské štáty by mali zjednotene a jednotne zamietat' žiadosti utečencov o právne uznanie manželstiev, kde jeden z údajných manželov je dieťa alebo mladistvý; zdôrazňuje, že postavenie utečenca sa nemôže používať ako zákonné zadné dvierka pre uznávanie detských manželstiev

v Európe;

6. odporúča, aby bol k detským manželstvám, manželstvám v útlom veku a núteným manželstvám zaujatý celostný a komplexný prístup, čo znamená, že je potrebné riešiť skutočné príčiny detských manželstiev vrátane rodovej nerovnosti, chudoby a chýbajúcich sociálnych a hospodárskych príležitostí; zdôrazňuje význam vzdelávania ako účinného nástroja na predchádzanie detským manželstvám, manželstvám v útlom veku a núteným manželstvám, zároveň však poukazuje na to, že uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti by sa malo rozšíriť nad rámec tradičných odvetví, ako sú vzdelávanie a zdravotníctvo, a malo by siahť do všetkých ostatných oblastí politiky;
7. žiada EÚ, aby zohrávala významnú úlohu v boji proti tomuto porušovaniu ľudských práv na vnútroštátnej, európskej a medzinárodnej úrovni, a vyzýva Európsku službu pre vonkajšiu činnosť a Komisiu, aby využívali všetky dostupné existujúce nástroje a zároveň predložili osobitnú stratégiu, v ktorej by boli vytýčené kroky, ktoré je potrebné uskutočniť v boji proti manželstvám v útlom veku, detským a núteným manželstvám a ostatným praktikám, ktoré poškodzujú dievčatá, ako sú napríklad mrzačenie ženských pohlavných orgánov, tzv. zločiny v mene cti, sexuálne otroctvo a obchodovanie s ľuďmi, a stanovené ciele, ktoré by sa mali vytýčiť, a financovanie vyčlenené výlučne na tento účel, a to s celkovým cieľom odstrániť tieto formy manželstiev do roku 2030 v súlade s cieľmi OSN v oblasti trvalo udržateľného rozvoja (cieľ 5.3); vyzýva preto Komisiu a ESVČ, aby do stratégie začlenili potrebu riešiť rodové stereotypy a diskriminačné sociálne normy, ktoré prispievajú k akceptovaniu a pokračovaniu uvedených škodlivých praktík;
8. pripomína, že zastavenie detských manželstiev, manželstiev v útlom veku a nútených manželstiev patrí medzi priority vonkajšej činnosti EÚ v oblasti presadzovania práv žien a ľudských práv;
9. žiada Komisiu a ESVČ, aby vypracovali akčný plán, ktorý by v rámci vzťahov EÚ s partnerskými a tretími krajinami, najmä v oblasti rozvoja, presadzoval boj proti detským manželstvám, manželstvám v útlom veku a núteným manželstvám a ktorý by sa osobitne zameriaval na dodržiavanie práv žien a dievčat vo všetkých obchodných a partnerských dohodách, a to okrem iného využívaním doložky o ľudských právach; vyzýva Komisiu a ESVČ, aby tieto témy v politickom dialógu s partnerskými krajinami prioritizovali a aby v spolupráci so všetkými kľúčovými aktérmi stanovili konkrétne opatrenia s cieľom odstrániť škodlivé praktiky; ďalej žiada členské štáty, aby v rámci svojich vzťahov s tretími krajinami podporovali snahy o boj proti detským manželstvám, manželstvám v útlom veku a núteným manželstvám;
10. víta spustenie spoločnej globálnej rodovej iniciatívy EÚ a OSN, tzv. iniciatívy Spotlight, s cieľom riešiť sexuálne a rodovo motivované násilie a škodlivé praktiky, ako sú nútené manželstvá v útlom veku, mrzačenie ženských pohlavných orgánov alebo obchodovanie s ľuďmi; konštatuje však, že v iniciatíve Spotlight sa riešia najmä tie prvky agendy, ktoré sú celosvetovým spoločným záujmom; poukazuje preto na potrebu rozšíriť rodovú rovnosť komplexnejším spôsobom prostredníctvom vhodnej kombinácie programov a modalít; vyzýva Komisiu, aby využila preskúmanie svojich programov medzinárodnej spolupráce v polovici trvania na zvýšenie financovania balíka zdrojov na rodové hľadisko s cieľom začleniť rodové hľadisko do dvojstrannej spolupráce

a tematických programov;

11. vyzýva EÚ a členské štáty, aby spolupracovali s orgánom OSN Ženy, fondami UNICEF a UNFPA a inými partnermi vrátane organizácií občianskej spoločnosti, diaspór a združení migrantov s cieľom upozorniť na problematiku detských manželstiev, manželstiev v útlom veku a nútených manželstiev tým, že bude kladený dôraz na posilnenie postavenia žien, a to aj formou vzdelávania, zlepšovania ekonomického postavenia a väčšej účasti na rozhodovaní, ako aj na ochranu a presadzovanie ľudských práv všetkých žien a dievčat vrátane ich sexuálneho a reprodukčného zdravia;
12. poukazuje na to, že je potrebné, aby európske finančné prostriedky vyčlenené na vonkajšiu činnosť záviseli od účinného vykonávania opatrení na odstránenie manželstiev v útlom veku a nútených manželstiev;
13. nabáda Komisiu a členské štáty, aby rodové hľadisko začleňovali do programov budovania mieru a obnovy po konfliktoch s cieľom vytvárať pre dievčatá a ženy, ktoré sú obeťami manželstiev v útlom veku a nútených manželstiev, hospodárske živobytie a rozvíjať programy zamerané na ich vzdelávanie, ako aj uľahčiť ich prístup k zdravotníckym službám a službám v oblasti reprodukčného zdravia v oblastiach zasiahnutých konfliktom;
14. zdôrazňuje, že je potrebné vyčleniť finančné prostriedky na programy predchádzania detským manželstvám, ktorých cieľom je vytvoriť také spoločenské prostredie, v ktorom dievčatá môžu dosiahnuť svoj plný potenciál, a to aj prostredníctvom vzdelávania, mimoškolských sociálnych a hospodárskych programov pre dievčatá, ktoré nechodia do školy, systémov ochrany detí, chráneného bývania, právneho poradenstva a psychologickéj podpory; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby v rámci svojich vonkajších činností zaistili vyčlenenie dostatočných zdrojov na tento typ programov a aktivít; ďalej vyzýva Komisiu, aby vykonala systematické posúdenie účinnosti svojich existujúcich programov a využitie dostupného financovania na predchádzanie manželstvám v útlom veku s cieľom zaistiť vykonávanie programov v regiónoch a krajinách, kde sú manželstvá detí najčastejšie; nabáda delegácie EÚ, aby plnili záväzok EÚ v súvislosti s akčným plánom pre rodovú rovnosť na roky 2016 – 2020 s cieľom pozorne monitorovať situáciu a vypracúvať relevantné programy na podporu miestnych legislatívnych opatrení;
15. zdôrazňuje, že je potrebné rozvíjať programy posilňovania postavenia dievčat a mladých žien, čo je kľúčovou stratégiou predchádzania manželstvám v útlom veku a odrádzania od nich, čím by sa zvýšila ich sebaúcta aj ich povedomie o ich právach vrátane zákonného práva na odmietnutie manželstva;
16. zdôrazňuje, že zastavenie detských manželstiev, manželstiev v útlom veku a nútených manželstiev by zase malo veľmi pozitívny vplyv na dosiahnutý stupeň vzdelania dievčat a ich detí, prispelo by k tomu, že by ženy mali menej detí, a mohlo by to zvýšiť ich očakávané zárobky a blaho domácností;
17. poukazuje na to, že komunitné kontakty na miestnej úrovni sú dôležité, keďže pomáhajú prekonať tradičné a diskriminačné postupy voči vzdelávaniu dievčat, a tým zlepšiť vyhladky žien na zamestnanie, v záujme vlastného živobytia a živobytia ich rodín;

18. nabáda na rozvoj informačných programov za účasti všetkých vodcov komúnít, ktorí by sa vzdelávali o škodlivých účinkoch tradícií, ako sú manželstvá v útlom veku, aby sa mohli následne aktívne podieľať na zvyšovaní povedomia v rámci svojich komúnít;
19. poukazuje na nalievajúcu potrebu informovať a vzdelávať mužov a chlapcov a získať ich podporu pre opatrenia zamerané na dodržiavanie ľudských práv vrátane práv detí a žien;
20. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby prijali integrované, komplexné a koordinované opatrenia na predchádzanie všetkým formám násilia voči ženám a dievčatám a boj proti nim, vrátane detských manželstiev, manželstiev v útlom veku a nútených manželstiev, najmä tým, že uľahčia prístup obetí k spravodlivosti a posilnia mechanizmy na ochranu detí, pričom budú poskytovať lepšiu podporu a ľahší a lepší prístup k financovaniu tým mimovládny organizáciám, ktoré sa venujú odstraňovaniu týchto praktík;
21. vyzýva všetky členské štáty, aby v plnej miere vykonávali právne predpisy zakazujúce detské manželstvá, manželstvá v útlom veku a nútené manželstvá, a to zabezpečením prístupu k spravodlivosti, vrátane prostriedkov nápravy, a vytvorením štruktúr a programov na podporu, pomoc a ochranu poskytovanú obetiam detských manželstiev, manželstiev v útlom veku a nútených manželstiev, vrátane bezpečných prijímacích centier a pomoci kvalifikovaných žien, ako napríklad pôrodných asistentiek, gynekologičiek, psychologičiek a sociálnych pracovníčok; v tejto súvislosti vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zaistili účinné vykonávanie smernice EÚ o obetiach, a to najmä zlepšením prístupu obetí násilia páchaného na ženách k všeobecnej a špecializovanej podpore pre obeť a zavedením účinných mechanizmov nahlasovania, ktoré obetiam zaručujú anonymitu a dôvernitosť, čím sú obeť nútených manželstiev povzbudzované k tomu, aby tento trestný čin nahlásili bez toho, aby sa museli obávať ďalšej stigmatizácie;
22. vyzýva EÚ a členské štáty, aby zaručili, že budú k dispozícii zariadenia a odborná príprava pre zdravotníckych pracovníkov, aby sa im umožnilo poskytovať dôverné a nezaujaté služby ústretové pre mladých ľudí, ako aj informácie a zdroje, ktoré spĺňajú normy WHO pre rovnosť, prístupnosť, prijateľnosť, vhodnosť a účinnosť;
23. nabáda na Komisiu a členské štáty, aby spustili kampane na zvyšovanie povedomia o tomto jave, jeho následkoch a dostupných právnych nápravných prostriedkoch v celej EÚ (vrátane utečeneckých táborov) a v kandidátskych krajinách;
24. víta skutočnosť, že sa v rámci Schengenského informačného systému zaviedla nová výstraha, ktorú možno použiť na ochranu detí ohrozených núteným manželstvom;
25. poukazuje na to, že v článku 37 Dohovoru Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácejmu násiliu a o boji proti nemu (Istanbulský dohovor) sa uvádza, že zmluvné strany musia ustanoviť za trestné „úmyselné konanie spočívajúce v prinútení dospeléj osoby alebo dieťaťa uzavrieť manželstvo“; vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že len 12 členských štátov EÚ ustanovilo nútené manželstvá za trestné a pripomína, že v súlade s požiadavkami tohto dohovoru by obetiam, ktoré boli prevezené do inej krajiny a v dôsledku núteného manželstva prišli o právo na pobyt v EÚ, mali byť zaručené účinné právne prostriedky na opätovné získanie ich pobytového statusu;

- vyzýva členské štáty, ktoré ešte dohovor neratifikovali, aby to bezodkladne urobili¹;
26. vyzýva členské štáty, aby pre migrujúce ženy a dievčatá zaručili autonómne povolenie na pobyt, ktoré nie je závislé od postavenia ich manžela alebo partnera, najmä pokiaľ ide o obeť fyzického a psychického násillia vrátane nútených alebo dohodnutých manželstiev, a aby zabezpečili, že na ich ochranu sa prijímú všetky administratívne opatrenia vrátane účinného prístupu k mechanizmom pomoci a ochrany;
 27. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby prijali opatrenia, ktoré budú odrádzať rodičov – či už sú to občania EÚ, alebo nie sú – od ponúkajú svojich maloletých dcér ako neviest, či už prostredníctvom ciest do príslušných krajín pôvodu, alebo v rámci hraníc samotnej EÚ (čo je ešte horšie), a podľa potreby takýchto rodičov trestali;
 28. uznáva, že väčšina krajín na svete má právne predpisy, v ktorých sa stanovuje minimálny vek na uzavretie manželstva, zdôrazňuje však, že vo väčšine krajín sa umožňujú výnimky z tejto minimálnej požadovanej vekovej hranice, a to najmä na základe súhlasu rodičov alebo súdneho povolenia, a že by sa nimi mala zaoberať podpredsedníčka Komisie/vysoká predstaviteľka Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku; vyzýva tie členské štáty a tretie krajiny, ktoré tak ešte neurobili, aby ustanovili nútené manželstvá a manželstvá v útlom veku za trestné, okrem iného tým, že upravia minimálnu zákonnú vekovú hranicu, a to bez ohľadu na súhlas rodičov, budú vyžadovať plný súhlas oboch manželov a budú trestať tých, ktorí budú nútiť inú osobu k manželstvu;
 29. navrhuje, aby sa do článku 2 smernice 2011/36/EÚ o prevencii obchodovania s ľuďmi a boji proti nemu a o ochrane obetí výslovne začlenilo nútené manželstvo ako forma obchodovania s ľuďmi a aby sa vypracovala spoločná politika a spoločné vymedzenie núteného manželstva, ktoré by sa malo používať jednotne na vnútroštátnej aj európskej úrovni v politikách a ustanoveniach občianskeho a trestného práva o nútenom manželstve;
 30. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby monitorovali prípady detských manželstiev, manželstiev v útlom veku a nútených manželstiev v EÚ a aby zvažili stanovenie jednotných právnych noriem týkajúcich sa postupov riešenia prípadov detských manželstiev a manželstiev v útlom veku;
 31. nabáda na zváženie povinnej registrácie pôrodov v krajinách, kde často dochádza k detským manželstvám, manželstvám v útlom veku a núteným manželstvám, pretože chýbajúca registrácia môže viesť k vyššiemu riziku detských manželstiev a manželstiev v útlom veku;
 32. žiada Komisiu, aby vytvorila európsku databázu na účely monitorovania a nahlasovania nútených manželstiev a iných foriem porušovania ľudských práv na základe rodu vrátane sexuálneho vykorisťovania;
 33. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zriadili jednotný systém zhromažďovania údajov

¹ „Forced marriage from a gender perspective“ (Nútené manželstvá z genderového hľadiska), Generálne riaditeľstvo pre vnútorné politiky, Európsky parlament (2016).

² Zoznam ratifikácií dohovoru: <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/210/signatures?desktop=true>

o detských manželstvách, manželstvách v útlom veku a nútených manželstvách vrátane údajov rozčlenených podľa pohlavia, pretože priame a spoľahlivé údaje sú základom pre tvorbu politík na základe dôkazov a lepšie zacielené zásahy;

34. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby na základe zhromaždených údajov vypracovali osobitné štúdie s cieľom získať jasný obraz o výskyte tohto javu na úrovni EÚ s osobitnými informáciami týkajúcimi sa jednotlivých členských štátov;
35. zdôrazňuje negatívny vplyv humanitárnych kríz, konfliktov a prírodných katastrof na šírenie nútených manželstiev, detských manželstiev a manželstiev v útlom veku; zdôrazňuje preto, že je potrebné spojiť úsilie v oblasti rozvoja a humanitárnej pomoci;
36. zdôrazňuje, že je potrebné presadzovať a ochraňovať základné práva všetkých žien a detí, najmä právo na vyjadrenie vlastnej sexuality a slobodné a zodpovedné prijímanie rozhodnutí súvisiacich s vlastnou sexualitou, najmä pokiaľ ide o ich sexuálne a reprodukčné zdravie, bez toho, aby čelili prekážkam, diskriminácii alebo násiliu;
37. zdôrazňuje, že všeobecné rešpektovanie sexuálneho a reprodukčného zdravia a príslušných práv (SRZP) a prístup k nim prispievajú k dosahovaniu všetkých cieľov udržateľného rozvoja súvisiacich so zdravím, ako sú napríklad prenatálna starostlivosť a opatrenia na zabránenie vysokorizikovým pôrodom a na zníženie dojčenskej a detskej úmrtnosti; poukazuje na to, že prístup k plánovaniu rodiny, zdravotné služby pre matky a bezpečné a zákonné služby interrupcie sú dôležitým prvkom na záchranu životov žien a dievčat; vyjadruje znepokojenie nad skutočnosťou, že žiadna z delegácií EÚ na Blízkom východe a v severnej Afrike a v regiónoch Európy a Strednej Ázie si nezvolili žiaden ukazovateľ súvisiaci so SRZP, a to ani napriek výrazným potrebám týkajúcim sa SRZP v týchto regiónoch; vyzýva delegácie EÚ v týchto regiónoch, aby prehodnotili tieto znepokojivé čísla s cieľom určiť, či môžu súvisieť s nesprávnym vykazovaním alebo či je potrebné doplniť aktuálne programy cieľovými opatreniami týkajúcimi sa SRZP;
38. zdôrazňuje, že popri sústredení sa na predchádzanie manželstvám v útlom veku by EÚ, členské štáty a tretie krajiny mali tiež podporovať mladé ženy, ktoré už sú vydaté, a pomôcť im spoznať svoje sexuálne a reprodukčné práva, napríklad svoje právo na antikoncepciu;
39. odsudzuje opätovné zavedenie a rozšírenie globálneho umlčiacieho pravidla a jeho vplyv na zdravie žien a dievčat; pripomína, že najviac zasiahnuté sú skupiny obyvateľov v zraniteľnom postavení vrátane tých skupín, ktoré za bežných okolností nemajú prístup k službám v dôsledku stigmatizácie, chudoby, lokality, násillia alebo nákazy HIV;
40. opakuje svoju výzvu adresovanú EÚ a jej členským štátom, aby aktívne podporovali práva žien a dievčat na celom svete a aby výrazne zvýšili vnútroštátne financovanie aj rozvojové financovanie EÚ určené na sexuálne a reprodukčné zdravie a práva, najmä pokiaľ ide o prístup k antikoncepcii a bezpečnej a zákonnej interrupcii, s cieľom zmierniť rozdiel vo financovaní, ktorý v tejto oblasti zanechali Spojené štáty americké;
41. dôrazne podporuje iniciatívu She Decides (Rozhoduje ona) a žiada EÚ a členské štáty, aby zintenzívnili svoju podporu tejto iniciatívy a iné snahy v oblasti SRZP;

42. domnieva sa, že čoraz väčší počet žien na politických a hospodárskych rozhodovacích pozíciách môže pomôcť zaistiť zavedenie potrebných právnych predpisov a intenzívnejšiu podporu pre inštitúcie a organizácie občianskej spoločnosti usilujúce sa predchádzať manželstvám v útlom veku a núteným manželstvám.

INFORMÁCIE O PRIJATÍ VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

Dátum prijatia	12.4.2018
Výsledok záverečného hlasovania vo výbore	+: 19 -: 1 0: 3
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Daniela Aiuto, Beatriz Becerra Basterrechea, Malin Björk, Vilija Blinkevičiūtė, Anna Maria Corazza Bildt, Iratxe García Pérez, Anna Hedh, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Florent Marcellesi, Angelika Mlinar, Marijana Petir, João Pimenta Lopes, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Jadwiga Wiśniewska
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Livia Járóka, Urszula Krupa, Kostadinka Kuneva, Nosheena Mobarik, Jordi Solé, Marc Tarabella, Mylène Troszczynski, Julie Ward
Náhradníci (čl. 200 ods. 2) prítomní na záverečnom hlasovaní	Margrete Auken

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

19	+
ALDE	Beatriz Becerra Basterrechea, Angelika Mlinar
ECR	Nosheena Mobarik
EFDD	Daniela Aiuto
GUE/NGL	Malin Björk, Kostadinka Kuneva, João Pimenta Lopes
PPE	Anna Maria Corazza Bildt, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Livia Járóka, Elissavet Vozemberg-Vrionidi
S&D	Vilija Blinkevičiūtė, Iratxe García Pérez, Anna Hedh, Marc Tarabella, Julie Ward
VERTS/ALE	Margrete Auken, Florent Marcellesi, Jordi Solé

1	-
PPE	Marijana Petir

3	0
ECR	Urszula Krupa, Jadwiga Wiśniewska
ENF	Mylène Troszczynski

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania